

TABLA ANALITICĂ A MATERIILOR

Cuvânt premergător

PARTEA I

Principii generale

TITLUL I

Teoria generală a activității juridice a Statului

CAPITOLUL I

Fenomene juridice, clasificarea lor

Pag.

Noțiuni generale	13
I. Fenomenele de structură a dreptului, regulile juridice, drepturile subiective.	14
II. Fenomenele de formă și realizare a dreptului :	
a) actele juridice, acte reguli, acte subiective, acte condiționi	15
b) actele materiale	16
III. Fenomenele de contestare a dreptului; fenomenul contencios	17

CAPITOLUL II

Activitatea juridică a Statului și organele lui

SECȚIUNEA I

Funcțiunile Statului

Noțiuni generale	18
Funcțiunea legislativă, administrativă și jurisdicțională	18

Pag.

SECȚIUNEA II

Organele Statului

Noțiuni generale	20
1. Principiul separației puterilor	20
2. Principiul colaborării puterilor	21

SECȚIUNEA III

Actul legislativ, administrativ și jurisdicțional

Noțiuni generale	22
Definiția actului legislativ, administrativ și jurisdicțional	22

SECȚIUNEA IV

Funcția și actul jurisdicțional

§ 1. Funcția jurisdicțională din punct de vedere al obiectului ei .	24
Caracterele generale ale funcției jurisdicționale din punct de vedere material	24
§ 2. Elementele actului jurisdicțional :	—
a) Act complex	25
b) Autoritatea de lucru judecat	26
§ 3. Funcția jurisdicțională din punct de vedere organic. Caracterele esențiale ale unui organ jurisdicțional	27
§ 4. Concluziune. Actele administrative cu caracter jurisdicțional . .	28

CAPITOLUL III

Noțiuni generale asupra contenciosului administrativ

SECȚIUNEA I

Noțiunea contenciosului administrativ

Noțiunea organică și formală a contenciosului administrativ	32
„ materială a contenciosului administrativ	33

SECȚIUNEA II

Ramurile contenciosului administrativ

Noțiuni generale	34
§ 1. Contencios obiectiv și contencios subiectiv	35
§ 2. Contencios de anulație și contencios de plină jurisdicție . .	36
§ 3. Puterea instanțelor jurisdicționale de a reforma actele administrative în contenciosul de plină jurisdicție	37
§ 4. Coincidența celor două categorii de recursuri	39
Caracterul contenciosului creat prin legea dela 23 Dec. 1925 .	40
Recursuri în anulație și de plină jurisdicție create prin legi speciale	43
§ 5. Diferențe de ordin formal și organic între contenciosul de plină jurisdicție și de anulație	44

SECȚIUNEA III

Pag.*Organele de Contencios Administrativ*

§ 1. Contenciosul administrativ atribuit puterei judecătoarești obișnuite	49
§ 2. Jurisdicțiunile speciale administrative	50
§ 3. Tribunale administrative cu competență generală. Justiția administrativă	51

SECȚIUNEA IV

Repartizarea Contenciosului Administrativ

§ 1. Modul de determinare a competenței organelor de contencios administrativ	56
§ 2. Diverse sisteme de repartizare în dreptul comparat	57

TITLUL II

Noțiunea dreptului subiectiv

Noțiuni generale	61
§ 1. Principalele teorii asupra drepturilor subiective	61
§ 2. Noțiunea și condițiunile de existență ale dreptului subiectiv	66

PARTEA II

Evoluția istorică a Contenciosului Administrativ român

CAPITOLUL I

Prima perioadă 1864—1866. Consiliul de Stat	74
---	----

CAPITOLUL II

A doua perioadă 1866—1905

§ 1. Contenciosul administrativ atribuit instanțelor de drept comun	79
§ 2. Atribuționile instanțelor de drept comun în materie de contencios administrativ	80
§ 3. Jurisdicțiunile speciale administrative	87

CAPITOLUL III

Perioada a treia a contenciosului administrativ român dela 1905 și până astăzi

SECȚIUNEA I

Sistemul legii din 1 Iulie 1905	89
---	----

Pag.

SECȚIUNEA II

<i>Contenciosul administrativ sub legea din 25 Martie 1910 . . .</i>	92
--	----

SECȚIUNEA III

<i>Contenciosul administrativ în sistemul legii dela 17 Februarie 1912 . . .</i>	93
--	----

SECȚIUNEA IV

<i>Sistemul prevăzut de art. 107 din Constituția dela 1923 . . .</i>	95
--	----

§ 1. Interdicțiunea de a se înființa autorități speciale cu atribuțuni de contencios administrativ	96
§ 2. Atribuirea contenciosului administrativ puterii judecătoarești	99

SECȚIUNEA V

<i>Sistemul legii din 23 Decembrie 1925 . . . . .</i>	101
---	-----

PARTEA III

Recursurile administrative

CAPITOLUL I

Recursurile administrative

<i>Principii generale . . . . .</i>	105
-------------------------------------	-----

SECȚIUNEA I

<i>Caractere comunale recursurilor administrative . . . . .</i>	106
---	-----

SECȚIUNEA II

Diferite categorii de recursuri administrative

§ 1. Recursul gratuit și recursul ierarhic	108
§ 2. „ în materie de tutelă administrativă.	112

SECȚIUNEA III

<i>Raportul între recursul ierarhic și de tutelă administrativă și contenciosul administrativ . . . . .</i>	113
---	-----

Pag.**CAPITOLUL II****Revocarea actelor administrative****SECȚIUNEA I**

<i>Noțiuni generale</i>	117
-----------------------------------	-----

SECȚIUNEA II*Excepții la caracterul de revocabil al actelor administrative*

§ 1. Actele administrative cu caracter jurisdicțional	119
§ 2. „ cu caracter contractual	120

SECȚIUNEA III*Limita dreptului de revocare*

Respectarea drepturilor legitime dobândite	121
--	-----

SECȚIUNEA IV*Dreptul de retractare al actelor cu caracter unilateral* . . . . . 123**SECȚIUNEA V***Formele și efectele revocării*

§ 1. În ce privește revocarea actelor legale	127
§ 2. „ „ „ „ „ ilegale	129

SECȚIUNEA VI

<i>Revocarea actelor componente ale unei operațiuni administrative complexe</i>	132
---	-----

PARTEA IV**Organizarea actuală a contenciosului administrativ român****CAPITOL PRELIMINAR****Considerațiuni generale****SECȚIUNEA I**

<i>Organele de contencios în sistemul administrativ român</i>	139
---	-----

SECȚIUNEA II

<i>Competența organelor de contencios</i>	140
---	-----

	<u>Pag.</u>
SECȚIUNEA III	
<i>Diviziunea actelor administrative. Acte de autoritate și acte de gestiune</i>	
§ 1. Noțiunea actului administrativ	143
§ 2. Caracterizarea actelor de autoritate și de gestiune	145
§ 3. Obiecții aduse acestei distincții	151
§ 4. Noțiunea actelor de autoritate și de gestiune în doctrina și jurisprudența română	153
TITLUL I	
Contenciosul administrativ exercitat de Puterea judecătorească, potrivit dreptului comun	
CAPITOLUL I	
Competența tribunalelor de drept comun	
SECȚIUNEA I	
<i>Acțiunile cu caracter patrimonial</i>	158
SECȚIUNEA II	
<i>Litigii care au obiect plata unei sume de bani</i>	160
SECȚIUNEA III	
<i>Litigii care pun în cauză drepturi contractuale</i>	163
SECȚIUNEA IV	
<i>Acte și operațiuni administrative complexe</i>	165
SECȚIUNEA V	
<i>Acțiunile în despăgubiri civile</i>	167
SECȚIUNEA VI	
<i>Căi de nulitate contra hotărârilor judecătorești</i>	169

CAPITOLUL II

Puterile judecătorului de drept comun în materie de contencios administrativ

SECTIUNEA I

<i>Excepțiunea de ilegalitate . . . . .</i>	172
---	-----

SECTIUNEA II

<i>Dreptul de a acorda despăgubiri civile . . . . .</i>	179
---	-----

SECTIUNEA III

<i>Dreptul tribunalelor de a ordona suspendarea executării unor operațiuni materiale administrative. Căi de fapt . . . . .</i>	182
--	-----

CAPITOLUL III

Procedura și regulele juridice aplicabile în procesele de contencios administrativ judecate de instanțele de drept comun

SECTIUNEA I

Procedura judecării litigiilor

Aplicațiunea procedurii de drept comun	188
--	-----

SECTIUNEA II

Regulele juridice aplicabile în soluționarea proceselor

Aplicațiunea regulelor de drept privat	190
Aplicațiunea regulelor de drept public	191

SECTIUNEA III

Teoria contractelor administrative

§ 1. Contractele administrative în jurisprudență română	197
§ 2. Teoria contractelor administrative în dreptul francez	201
§ 3. Utilitatea teoriei contractelor administrative în dreptul român	206
§ 4. Permisii și concesiuni asupra domeniului public	209

Noțiuni generale asupra domeniului public . . . . .

Modalitățile de utilizare ale domeniului public de către particulari . . . . .

A) Utilizări în comun . . . . .

B) Utilizări privative . . . . .

a) Utilizări privative consumite prin acte cu caracter unilateral.

Permisii de staționare . . . . .

Permisii de ocupare temporară a domeniului public . . . . .

b) Utilizări privative consumite prin acte cu caracter contractual . . . . .

214

TITLUL II

Pag.Contenciosul Administrativ exercitat în baza legii din
23 Decembrie 1925:

CAPITOLUL I

Considerațiuni generale	217
-----------------------------------	-----

CAPITOLUL II

Condiții de admisibilitate ale acțiunilor de contencios administrativ.

SECȚIUNEA I

Condiții privitoare la calitatea reclamantului.

§ 1. Capacitatea reclamantului de a sta în justiție	221
§ 2. Vătămarea unui drept	224
Concepțiunea jurisprudenței noastre asupra noțiunii de drept și interes	227
Drepturile a căror vătămare poate forma baza unei acțiuni în contencios	229
Vătămarea drepturilor particularilor	231
Vătămarea drepturilor funcționarilor	235
Acțiuni intemeiate pe vătămarea unor interese directe și personale	241
Acțiunea reclamantului trebuie să prezinte un interes	241
Acțiuni populare	242

SECȚIUNEA II

Condiții privitoare la natura actului.

A) Act administrativ de autoritate. Noțiunea actului administrativ de autoritate și elementele ei	244
§ 1. Actele de autoritate sunt acte juridice	246
Acte și fapte neîntrunind această condiție :	
1. Faptele materiale administrative	248
2. Actele și măsurile preparatorii :	
a) Anchete și rapoarte motivate	251
b) Avizele	251
Obligativitatea avizelor conforme	252
c) Ordinele și instrucțiunile de serviciu	253
§ 2. Actele de autoritate emană dela autoritățile administrative	254
Actele legislative și parlamentare	255
Actele autorităților judecătoarești. Acte administrative cu caracter jurisdicțional	258
Actele autorităților publice secundare, stabilimente publice comerciale, regi publice comerciale, servicii publice concesionate	261
§ 3. Actele de autoritate sunt acte cu caracter unilateral și executoriu	262
Exemple de acte de autoritate după deciziunile jurisprudenței	263
B) Reacția voință a administrației de a rezolva cererea privitoare la un drept	264
Recursul în contra-tăcerei Administrației în dreptul francez	266
Condițiunile de intentare în dreptul român	267

Pag.

SECTIUNEA III

Condiții privitoare la forme și termene

§ 1. Termenul de intentare a acțiunilor îndreptate în contra unui act de autoritate	274
§ 2. Termenul de intentare a acțiunilor în contra deciziunilor ilegale de înlocuire, mutare sau punere în retragere a funcționarilor inamovibili sau stabili	276
§ 3. Termenul de intentare a acțiunilor îndreptate în contra tăcerii ad ministrăriunii	282

SECTIUNEA IV

Neexistența unor cauze sau fine de neprimire

§ 1. Cauze de neprimire rezultând din natura actului	285
--	-----

I. Actele de guvernământ

Noțiuni generale	286
Istoricul actelor de guvernământ în România	288
Elementele esențiale ale unei teorii a actelor de guvernământ	291
a) Necesitatea și utilitatea unei teorii a actelor de guvernământ	292
b) Efectele juridice ale actelor de guvernământ	293
c) Criteriul de distincție al actelor de guvernământ	294
A) Definiția actului de guvernământ după legea din 1925; definițunea legii	296
B) Enumerația actelor de guvernământ făcute de legea din 1925	299
1. Declararea stării de asediu	299
2. Faptele de război	301
3. Actele de comandament cu caracter militar	302
4. Executarea și interpretarea tratatelor diplomatice	303
5. Măsurile împotriva epidemiiilor, epizootiilor, inundațiilor, foamei, turburărilor interne	304
6. Naturalizarea	306
7. Actele prin care se disolvă persoanele juridice	307
9. Extrădarea și expulsarea	307
Alte acte de guvernământ recunoscute prin jurisprudența Casătiei	307
Concluziune	309

II. Actele de comandament cu caracter militar

Noțiuni generale	309
----------------------------	-----

III. Actele de tutelă administrativă și de control ierarhic

Noțiunea de control ierarhic și de tutelă administrativă.	315
Controlul judecătoresc asupra acestor acte	317

	<u>Pag.</u>	
IV. Deciziunile comisiunilor disciplinare		
Noțiuni generale. Natura juridică a deciziunilor disciplinare.	322	
Caracterul discrețional al deciziunilor disciplinare	324	
V. Actele autorității militare	326	
VI. Actele președinților Camerei și Senatului	328	
§ 2. Cauze de neprimire rezultând din prezența unui recurs paralel		429
Condițiunile de existență ale unui recurs paralel	330	
Jurisprudența Curții de Casațiune	332	
Condițiunile necesare pentru ca o cale de atac specială să aibă caracter jurisdicțional	334	
Acte administrative cu caracter jurisdicțional	335	
CAPITOLUL III		
Cauzele de ilegalitate ale actelor administrative		
SECȚIUNEA I		
<i>Noțiuni generale</i>		
Excesul de putere administrativ	337	
Sancțiunea ilegalității actelor administrative :		
Nulitatele în dreptul administrativ	340	
Acte inexistente	340	
Acte nule. Nulități absolute și nulități relative	341	
Nulități textuale și nulități virtuale	342	
Acte nule de drept și acte anulabile	343	
Nulitatea actelor administrative după art. 159 și 160 a legii administrative din 27 Martie 1936	344	
SECȚIUNEA II		
<i>Cauzele de ilegalitate ale actelor administrative</i>		
§ 1. Incompetența		350
Diferite varietăți de incompetențe. Funcționarii de fapt	351	
§ 2. Vițul de formă	353	
Cazuri când vițul de formă nu atrage nulitatea actului. Formalități substanțiale și formalități accesorii	355	
§ 3. Violățiunea legii și a regulamentelor	357	
Eroarea de drept	357	
Eroarea de fapt sau greșita apreciere a faptelor	358	
§ 4. Deturnarea de putere	360	

Pag.

CAPITOLUL IV

Instanțele și procedura în materie de contencios administrativ

SECȚIUNEA I

Instanțele de contencios administrativ

§ 1. Curțile de Apel, instanțe de contencios administrativ	362
§ 2. Curtea de Casătioane, S. III, instanță de casare și de fond în materie de contencios administrativ	364

SECȚIUNEA II

Procedura în materie de contencios administrativ

Noțiuni generale	366
§ 1. Acțiuni. Condiții și forme. Procedura în fața Curților de Apel	366
Citarea părților	366
Procedura de judecată	368
Obligațiunea Administrațiunii de a prezenta dosarul afacerii	369
§ 2. Suspendarea provizorie a executării actelor administrative de autoritate	369
Utilitatea și necesitatea suspendării	372
Fundamentul juridic al dreptului de suspendare	373
Condițiunile de suspendare	375
§ 3. Intervențiunea	376
§ 4. Recursul în casare în contra deciziunilor Curților de Apel. Procedura recursului	377
§ 5. Contestațiuni la Curtea de Casătie	378
§ 6. Revizuirea hotărîrilor de contencios administrativ	379

SECȚIUNEA III

Cuprinsul hotărîrilor în materie de contencios administrativ. Caracterul Contenciosului creat prin legea dela 23 Decembrie 1925

§ 1. Cuprinsul hotărîrilor	381
§ 2. Caracterul contenciosului înființat prin legea dela 1925. Contencios subiectiv și de plină jurisdicțiune	384
Cazuri când în sistemul juridic român ar putea exista un contencios de anulație	385

SECȚIUNEA IV

Efectul hotărîrilor de contencios administrativ

§ 1. Efectul hotărîrilor, prin care se anulează un decret sau o decizie ilegală de înlăturare, mutare sau punere la retragere a unui funcționar inamovibil sau stabil	386
I. Cazul funcționarilor numiți sau aleși pe un termen anumit	388
II. Cazul consiliilor alese pe un termen anumit	389

	Pag
§ 2. Efectul hotărîrilor judecătorești în materie de contencios administrativ	389
Caracter relativ	390
Cazuri când autoritatea de lucru judecat poate fi interpretată ca având un caracter absolut	392
Cazuri de jurisdicțiune obiectivă în dreptul român	393
 SECTIUNEA V	
<i>Executarea hotărîrilor judecătoarești</i>	
Daunele cominatorii	394
Procedura daunelor cominatorii	396
Jurisprudență	396
 SECTIUNEA VI	
<i>Diferite alte dispoziții ale legii contenciosului administrativ</i>	
§ 1. Plata creațelor in contra Statului, județelor, comunelor și stabilităților publice	400
§ 2. Responsabilitatea civilă a funcționarilor publici	402
Încheiere	403
 ANEXE	
Texte legislative și constituționale relative la Contenciosul Administrativ român	
ANEXA I. — Legea pentru înființarea consiliului de Stat din 11 Februarie 1864.	409
ANEXA II. — Art. 131 al Constituției din 1 Iulie 1866	417
ANEXA III. — Lege pentru împărțirea diferitelor atribuții ale consiliului de Stat din 9 Iulie 1866	417
ANEXA IV. — Articolul 130 al Constituției din 1884	419
ANEXA V. — Legea pentru reorganizarea Inaltei Curți de Casație și Justiție din 1 Iulie 1905	419
ANEXA VI. — Legea Curței de Casație din 25 Martie 1910	423
ANEXA VII. — Legea pentru reorganizarea Inaltei Curți de Casație și Justiție din 17 Februarie 1912	424
ANEXA VIII. — Art. 99, 107 și 128 a Constituției din 29 Martie 1923	429
ANEXA IX. — Lege pentru Contenciosul administrativ din 23 Decembrie 1923	430
Bibliografie	435
Tabla alfabetică a materiilor	
Tabla analitică a materiilor	